

یادداشت

معادل‌سازی

برای بومی‌کردن قطعات

شهرام آزادی
عضو هیات‌علمی دانشگاه
خواجه نصیرالدین طوسی

خودرو، صنعتی بین‌المللی است و این‌گونه نیست که هر کشوری صاحب فناوری باشد تمام قطعات مورد نیازش را خود بسازد. به‌طور نمونه، آلمان پیشساز خودروسازی در جهان است اما بخشی از قطعاتش را شرکت‌های ترک، چینی و... تامین می‌کنند، ضمن آنکه در زمینه تولید و صادرات قطعات الکترونیکی

این کشور پیشساز است. قطعات «های‌تک» جزو محصولاتی هستند که فقط معدود شرکت‌هایی مانند بوش، کنتیننتال، زیمنس و TRW در دنیا تولید می‌کنند. در نتیجه، تمام خودروسازان قطعات الکترونیکی موردنیازشان را از آنها تامین می‌کنند زیرا داخلی‌سازی تمام محصولات خودرو به سرمایه‌گذاری زیادی نیاز دارد. سالانه دست‌کم باید ۱۰ میلیون تیراز تولید داشت که سرمایه‌گذاری و ساخت این نوع قطعات را توجیه‌پذیر کند. بنابراین، انتقال دانش فنی و فناوری تمام قطعات به کشور ضرورتی ندارد.

صنعت خودرو کشور نسبت به سایر کشورها عقب مانده است. این امر به چند دلیل برمی‌گردد؛ نخست انحصاری بودن خودروسازی است. برای مثال، بدون منطق واردات خودرو ممنوع شد این یعنی انحصار، زیرا در ادامه سازنده داخلی می‌تواند با هر کیفیت و قیمتی محصولات را به بازار عرضه کند.

البته شورای رقابت برای کنترل قیمت‌ها حضور دارد اما نمی‌تواند کارآمد باشد زیرا قیمتی که به شکل دستوری پایین نگه داشته شود به افت سطح کیفی و فناوری خودرو منجر شده و در چنین فضایی نوآوری و توسعه اتفاق نمی‌افتد. نتیجه آن تولید بیش از دو دهه از یک محصول نخواهد بود.

آنچه سبب تحول و پیشرفت در صنعت خودرو می‌شود اقتصاد آزاد است. اگر قیمت‌ها در بازار آزاد بر اساس عرضه و تقاضای واقعی (رقابت مدل‌های داخلی و خارجی و مختار بودن مردم در انتخاب) محقق شود توسعه دستیافتنی است. از دیگر سیاست‌های اشتباه، داخلی‌سازی ۷۰ یا ۱۰۰ درصد قطعات است. وقتی در قراردادها شرط می‌کنیم ۶۰ تا ۷۰ درصد قطعات ساخت داخل شوند به بیراهه رفته‌ایم. سیاست داخلی‌سازی باید بر اساس معادل ارزشی ۶۰ تا ۷۰ درصدی یک خودرو باشد؛ قطعاتی که ارزش سرمایه‌گذاری و عمر طولانی‌تری نسبت به سایر قطعات دارند مانند موتور، گیربکس، سیستم ترمز و... قطعاتی هستند که می‌توانند در محصولات متنوع استفاده شوند. بنابراین، باید شرط گذاشته شود معادل ۷۰ درصد ارزش قطعات یک خودرو، در داخل بومی‌سازی و به بازار جهانی عرضه شود. برای مثال، بومی‌سازی بدنه که سالانه در دنیا تغییر می‌کند (چون از اینکه ما ۲۵ سال از یک بدنه بدون تغییر استفاده می‌کنیم) منطقی نیست.

از این رو، باید در همکاری‌ها به سوی انتقال فناوری به جای واردات قطعات رفت؛ محصولاتی که توانمندی و ظرفیت‌شان در کشور فراهم است.

خبر

ورود کمیسیون عمر ان به تخلف

«پیش‌فروش خودرو»

رئیس کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی گفت: با توجه به افزایش تخلف‌های خودروسازی‌ها در ثبت سفارش و تاخیر در تحویل محصول به مشتریان کمیسیون عمران به این موضوع ورود کرد. محمدرضا رضایی‌کوچی در گفت‌وگو با خانه ملت بیان کرد: کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی هفته آینده از خودروسازی‌های داخلی بازدید خواهد داشت. با توجه به اینکه نقش و کیفیت خودرو در تصادف‌های جاده‌ای بسیار پررنگ است باید از ساخت آن و نواقص موجود آگاهی یابیم. این نماینده مردم در مجلس شورای اسلامی، با بیان اینکه افزایش بدون ضابطه نرخ خودرو در ماه‌های گذشته مشکلات بسیاری را ایجاد کرده است، افزود: با توجه به اینکه مردم پول بیشتری نسبت به ماه‌های قبل برای خودروهای تولید داخل می‌پردازند کیفیت این خودروها باید افزایش یابد. رضایی‌کوچی با تأکید بر نوسازی ناوگان جاده‌ای کشور، ادامه داد: حباب قیمتی خودرو، مسیر نوسازی ناوگان را سخت کرده، در حالی که فرسودگی ناوگان حمل‌ونقل جاده‌ای علاوه بر افزایش تصادف‌ها به افزایش بی‌رویه مصرف انرژی هم دامن زده است.

رئیس کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی از بررسی شکایت‌های رسیده درباره تخلف شرکت‌های خودروسازی در حوزه ثبت سفارش‌ها و پیش‌فروش‌ها نیز خبر داد و گفت: بسیاری از مشتریان با پیش‌خرید خودرو مدت‌زمان زیادی منتظر تحویل آن هستند. به همین دلیل تخلف‌های رخ داده در کمیسیون عمران با اسناد موجود بررسی می‌شود. رضایی‌کوچی یادآور شد: بر اساس گزارش‌های رسیده، زمان در نظر گرفته شده برای پیش‌فروش خودروهای تولید داخل بسیار کم بوده و بسیاری از متقاضیان موفق به ثبت‌نام نشده‌اند.

با توجه به برآوردها چه تعداد خودرو می‌توانند معاینه فنی برتر را دریافت کنند؟

آمارها نشان می‌دهد از حدود ۲۵۰ تا ۲۶۰ هزار خودرویی که در طرح ترافیک ثبت‌نام کرده‌اند حدود ۱۳۰ هزار خودرو معاینه فنی برتر را دریافت کرده‌اند. این نشان می‌دهد نیمی از خودروها توانسته‌اند این آزمون را بگذرانند. اینکه تمام خودروها بتوانند برگه معاینه فنی برتر دریافت کنند بستگی زیادی به کیفیت آنها دارد. در این باره خلاصه‌ای در کشور وجود دارد به طوری که حتی برخی خودروهای نوشماره هم نمی‌توانند برگه معاینه فنی برتر بگیرند. به‌طور نمونه، از حدود ۵۰ هزار خودرو زیر ۴ سال ساخت (خودروهایی که به لحاظ قانونی مشمول الزام معاینه فنی نیستند اما برای دریافت تخفیف، اقدام به انجام معاینه فنی برتر کرده‌اند) کمتر از ۶۰ درصد موفق به دریافت برگه معاینه فنی برتر شده‌اند. بیش از ۴۰ درصد از خودروهای نو مراجعه‌کننده رد شدند. البته این خودروها برگه معاینه فنی معمولی را دریافت می‌کنند.

این خودروها بیشتر شامل کدام مدل‌ها می‌شوند؟

بیشتر آنها مدل‌های تولید داخل هستند. در زمینه کاهش آلودگی خودروها، یک رکن شهرداری و مرکز معاینه فنی است، رکن دیگر صنعت خودرو کشور و ضلع سوم صاحبان خودرو هستند. تمام تلاش ستاد مرکزی معاینه فنی خودروها اجزای طرح‌هایی برای کاهش آلودگی هوا است. از این رو، انتظار داریم خودروسازان در زمینه کیفیت تلاش بیشتری کرده و صاحبان خودرو نیز از خروج کاتالیست‌ها با این پیش‌فرض اشتباه که شتاب و قدرت بیشتر می‌گیرد، خودداری کنند.

برای کاهش آلودگی موتورسیکلت‌ها استانداردهای جدید از جمله یورو ۴ چه اندازه می‌تواند موثر باشد؟

استاندارد یورو ۴ موضوع مهمی برای کاهش آلودگی هوا است اما باید توجه داشت به‌طور میانگین سالانه بین ۲۰۰ تا ۳۰۰ هزار موتورسیکلت در کشور تولید می‌شود. اگر این تعداد سالانه وارد چرخه تولید و بازار شود در مقابل، ۱۲ میلیون موتورسیکلت فرسوده کاربراتوری هنوز در کشور تردد دارند. از این رو، ورود موتورسیکلت‌های جدید بدون اسقاط موتورسیکلت‌های فرسوده امری شکسته خورده به شمار می‌رود. تنها راهکار کاهش آلودگی موتورسیکلت حذف کامل کاربراتوری‌ها از سطح کشور است.

داخل ۳۰ درصد تا کمتر از ۵۰ درصد وارد کشور شده که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۸۹.۵۰ درصد افزایش یافته است. همچنین رتبه پانزدهم فهرست کالاهای وارداتی به قطعات منفصله تراکتور جاده‌ای برای نیمه‌تریلرها یا عمق ساخت داخل ۱۴ تا کمتر از ۲۰ درصد اختصاص دارد. بر این مبنای، در ۴ ماه نخست امسال ۱۱۵ میلیون دلار قطعات منفصله وارد کشور شد که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۴۲.۱۰۵ درصد رشد داشت.

عکس: گسترش صنعت

مدیرعامل ستاد مرکزی معاینه فنی شهر تهران در گفت‌وگو با «گسترش صنعت»:

فقط ۶۰ درصد نوشماره‌ها معاینه فنی برتر دریافت کردند

۱۲ هزار خودرو از سوی مراکز معاینه فنی سیار برگه سبز گرفتند

آماده است، باید به سامانه «سیمفا» متصل شود و در این باره باید وزارت کشور اقدام کند. درباره استقرار آن در حال رایزنی هستیم و به احتمال زیاد در منطقه ۴ راه‌اندازی خواهد شد.

در زمینه معاینه فنی برتر، شهروندان چقدر از طرح استقبال کردند؟

از آغاز طرح تاکنون حدود ۱۳۰ هزار برگه معاینه فنی برتر صادر شده است که نشان می‌دهد شهروندانی که در محدوده زوج و فرد تردد دارند از پروژه استقبال خوبی داشته‌اند. طرح تشویقی شهرداری برای صاحبان خودروهایی که از محدوده طرح ترافیک استفاده می‌کنند (۲۰ درصد تخفیف برای کسانی که معاینه فنی برتر داشته باشند) تأثیر زیادی روی این امر داشت.

البته هزینه‌های اضافه برای معاینه فنی برتر دریافت نمی‌شود و با هزینه معاینه فنی عادی به شکل اختیاری و تشویقی کارشناسان بنا بر درخواست صاحبان خودرو معاینه فنی برتر را نیز انجام می‌دهند. اگر خودرو این آزمون‌ها را به لحاظ سلامت پشت‌سر گذاشت برگه را دریافت می‌کند اما در صورت رد شدن کارشناسان مشاوره می‌دهند که مشکل خودرو اصلاح شود، ضمن آنکه برگه معاینه فنی معمولی صادر خواهد شد.

آیا مراکز معاینه فنی سیار قادر به انجام معاینه فنی برتر نیز هستند؟

بله. امروز در حال انجام است.

در گفت‌وگو با بعضی از رانندگان، آنها از طرح معاینه فنی برتر اظهار بی‌اطلاعی می‌کنند. در زمینه

اطلاع‌رسانی، ستاد مرکزی معاینه فنی خودروهای شهر تهران چه اقدام‌هایی انجام داده است؟

در سامانه‌های مختلف و از طریق رسانه‌های مکتوب، شنیداری و تصویری بارها به این موضوع پرداخته شده و رسانه‌های جمعی درباره این مسئله اطلاع‌رسانی زیادی داشته‌اند. برنامه‌های زیادی ساخته شد و توضیح داده شده معاینه فنی برتر به چه شکلی انجام می‌شود، ضمن آنکه این موضوع هنوز ادامه دارد و وقفه‌ای ایجاد نشده زیرا طرح معاینه فنی برتر بر کاهش آلودگی هوا و سلامت جامعه تأثیر زیادی دارد.

مرکزی معاینه فنی خودروهای شهر تهران نتوانست تجهیزات جدید را برای باقی مراکز وارد کند اما پیگیری‌ها در حال انجام است تا باقی خط‌ها نیز به بهره‌برداری برسند.

پیش‌بینی شما برای تکمیل این پروژه چیست؟ آیا ۲ مرکز دیگر تا پایان سال به بهره‌برداری خواهند رسید؟

تمام تلاش‌ها در حال انجام است تا صاحبان خودرو در هر منطقه به راحتی به این نوع مراکز دسترسی داشته باشند. هدف بهره‌برداری از هر ۶ خط است.

استقبال صاحبان خودرو از مراکزهای سیار چگونه بوده است؟

حدود ۱۲ هزار معاینه فنی از زمان بهره‌برداری تاکنون از طریق مراکز سیار انجام شده است. این آمار، نوبدبخش موفقیت در آینده است.

یک مرکز ثابت به‌طور میانگین ماهانه حدود ۱۴ تا ۱۵ هزار معاینه فنی به ثبت می‌رساند. ۱۲ هزار برگه صادر شده از سوی خطوط سیار نیز بار سنگینی از مراکزهای ثابت ما کم کرده است.

آیا شهرداری برنامه‌ای برای افزایش مراکزها در سال ۹۸ دارد؟

با توجه به افزایش سالانه خودروها به‌طور قطع باید تعداد مراکزهای معاینه فنی سیار ۱۰۰ درصد افزایش پیدا کند.

هفته گذشته زمین جدیدی برای معاینه فنی بخش شرق تهران دریافت شد. قرار است این مرکز جایگزین مرکز فعلی شود. دلیل تغییر نیز این است که این مرکز در محدوده مسکونی قرار

دارد. از این رو، برای آسایش شهروندان مرکز معاینه فنی شرق تهران به منطقه‌ای غیرمسکونی انتقال می‌یابد.

همچنین، با پیشنهاد ستاد مرکزی معاینه فنی خودروهای شهر تهران این مرکز ۱۰ خط خواهد داشت و جایگزین مرکز ۴ خط فعلی می‌شود.

بنابراین، سال آینده باید افزایش ظرفیت داشته باشیم و تعداد خطوط در کلانشهر تهران بیشتر شود. پیش‌بینی این است که ۱۵ خط تا پایان سال ۹۸ به خطوط فعلی افزوده شود.

خطوط فعلی معاینه فنی سیار در کدام مناطق استقرار دارند؟

این مراکز در منطقه‌های ۱۱، ۱۹ و یک مستقر هستند. خط چهارم نیز

فاطمه امیراحمدی
car@sanatnewspaper.com

یکی از دغدغه‌های صنعتی شدن کشورها، آلودگی صنایع برای محیط‌زیست بوده است. پوی‌های مختلفی برای حمایت از محیط‌زیست شکل گرفته و دوستداران طبیعت نسبت به عملکرد حاضر برخی صنعتگران هشدار داده‌اند. از این رو، صنایع به سوی دانش‌بنیان‌ها حرکت خود را آغاز کرده‌اند.

خودرو به عنوان یکی از منابع آلاینده، دارای قوانین خاصی بوده و صاحبان خودرو در کشورهای صنعتی ملزم به دریافت برگه معاینه فنی سالانه هستند؛ امری که در کشور برای خودروهای کارکرده هر ۴ سال یک بار تعریف شده است. با وجود تأکید کارشناسان محیط‌زیست و سوخت‌مینی‌بر الزام دریافت برگه معاینه فنی هر ۲ سال، نمایندگان مجلس شورای اسلامی معتقدند کمبود مراکز معاینه فنی باعث ایجاد صف‌های طولانی شده و همین امر موجبات نارضایتی صاحبان خودرو را فراهم کرده است. از این رو، برای آسایش مردم این زمان هر ۴ سال یک بار تعیین و تصویب شد (پیش‌تر، این زمان ۵ سال یک بار بود).

این در حالی است که سید نواب حسینی‌منش، مدیرعامل ستاد مرکزی معاینه فنی خودروهای شهر تهران عنوان می‌کند صف‌های طولانی مربوط به یک زمانی خاص مانند سفرهای نوروزی و تابستانی است که مردم برای تعطیلات آماده می‌شوند.

به هر حال یکی از تدابیر اندیشیده شده برای کاهش صف‌های طولانی و نیز راحتی صاحبان خودرو، راه‌اندازی مراکز معاینه فنی سیار است. سال گذشته قرار بود ۶ مرکز سیار راه‌اندازی شود که به دلیل برخی مشکلات محقق نشد. «گسترش صنعت» در گفت‌وگویی که آغاز سال با سیدنواب حسینی‌منش داشت، عنوان کرد ۳ مرکز فعالیت خود را آغاز کرده و پیگیری راه‌اندازی باقی مراکز معاینه فنی سیار در دستور کار قرار دارد. در این راستا، از وی بپیکر موضوع شدیم.

در حال حاضر چند مرکز معاینه فنی سیار فعالیت خود را در کشور آغاز کرده‌اند؟

۳ مرکز معاینه فنی پیش‌تر راه‌اندازی شده بود و در ادامه چهارمین مرکز نیز به‌زودی فعالیت خود را آغاز خواهد کرد. به دلیل شرایط تحریمی امروز ستاد

بررسی تازه‌ترین آمار گمرک جمهوری اسلامی نشان می‌دهد که در ۴ ماه نخست امسال یک میلیارد و ۱۳۸ میلیون و ۲۲۱ هزار دلار قطعات منفصله خودرو وارد کشور شده است.

به گزارش ایرنا، این حجم واردات در حالی به ثبت رسیده است که قطعه‌سازان در ماه‌های گذشته در گفت‌وگوهای متعدد با رسانه‌ها، همواره خواهان تخصیص ارز رسمی به واردات قطعه برای انبار کردن آنها و پاسخگویی به نیاز خودروسازان بوده‌اند. بر این اساس، بررسی ۱۵ قلم کالای عمده وارداتی

در ۴ ماه نخست امسال

بیش از یک میلیارد دلار قطعه منفصله خودرو وارد شد

در ۴ ماه نخست امسال نشان می‌دهد که ۴ ردیف به قطعات منفصله برای تولید انواع خودروی سواری اختصاص دارد و این اقلام در صدر فهرست واردات قرار گرفته است.

در این مدت ۷۲۶ میلیون دلار قطعات منفصله برای تولید خودروهای سواری با حجم سیلندر ۲۰۰۰ سی‌سی با عمق ساخت داخل ۳۰ درصد وارد کشور شده است که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۵۴.۱۳۳ درصد رشد داشت؛ این کالا در مجموع ۴.۷۸ درصد از سهم ارزشی کل واردات کشور را

شامل می‌شود. همچنین، در این بازه زمانی قطعات منفصله برای تولید خودروهای سواری با حجم سیلندر ۲۰۰۰ سی‌سی با عمق ساخت داخل ۵۰ درصد و بیشتر به ارزش ۱۶۰ میلیون دلار در ردیف دهم کالاهای عمده وارداتی قرار دارد که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۴۶.۱۸ درصد کاهش یافته است. بر اساس این گزارش، در ۴ ماه نخست امسال ۱۳۸ میلیون دلار قطعات منفصله برای تولید خودروهای سبک با حجم سیلندر ۲۰۰۰ سی‌سی با عمق ساخت